

Juan Arias: UVIJEK NOVI KRIST, izdavač »Izvori istine« — Korčula 1972, knjiga 4.

Ova se knjižica može shvatiti kao logični nastavak na knjigu BOG U KOJEGA NE VJERUJEM od istog pisca, prevedenu na hrvatski od istog izdavača. Sto je rečeno o prvoj vrijedi skoro podjednako i za ovu drugu knjigu.

Naslov knjige CRISTO DA RISCO-PRIRE preveden je donekle statički, dok je na talijanskom upadljivija dinamičnost naslova: KRIST JE PRED NAMA DA GA UVIJEK NANOVO PRONALAZIMO. Možda bi u ovom smislu više bio naglašen zadatak da se nalazi Krista, njegova uvijek svježava novost, nezaustavljiva dinamika.

U knjizi kao da zajedno govori ateist, vjernik, krivotvoreni vjernik, onaj autentični, revolucionarac itd. Zbog toga je tekst eksplozivan, ekstrem, aforističan, netko će reći: pretjeran. Reci da takav stil odgovara današnjem mentalitetu, i reći ćeš istinu. U isto vrijeme dati ćeš neki znak za uzbuju: OPREZ! Kada pisac naglasuje odgovornost savjesti (str. 17—26), da li dovoljno naglasuje potrebu da savjest bude regulirana ili odgojena? Lako bi bilo preći u teoriju autonomne savjesti, dok će nam isti sv. Toma reći da je savjest u stvari kao neko utjelovljenje Božje zapovijedi u čovjeku, jer savjest u čovjeku nije NETKO nego prije svega i čovjeku prirodno NESTO. Ona funkcionira po mehanizmu ljudske spoznaje, a spoznaja je uvijek u nama NESTO. Istina, ta spoznaja je ujedno impregnirana osjećajem, ali mjerodavno je rasuđivanje.

Što je rečeno za stranice posvećene savjesti vrijedi i za druge teme npr. za temu pojma ljubavi. Najbolje vidimo teološku površnost ili slabu teološku osjetljivost na stranicama pod naslovom: ZA KRISTA KREPOST NIJE U SREDINI (61—65), jer tu klasičnu izreku treba shvatiti kako ju je shvaćala klasična teologija,

a to nikada nije značilo mediokritet, nego maksimalni domet, koji se na moralnom području de facto ostvaruje između ekscesa i defekta. Krepost je u sredini efektivno, a ne esencijalno.

Ovim opaskama ne želim umanjiti vrijednost djela. Želim jedino upozoriti da djelo treba shvatiti kako je i pisano: u duhu nemirnog prilaženja problemima koji zadiru u srž života, pa su nedohvatljivi kao i sam život. Ali način pisanja mnogo više čini Krista živim i životvornim nego to čine propovijedi ili članci statičke naravi.

Krist je isti jučer i danas (Hebr 13, 8), to je istina, no upravo radi njegove izdignutosti, sposoban je odgovoriti traženju svih naraštaja. Odgovara i današnjemu. Recimo da su nova stanja duhova i nove povijesne strukture doista nešto novo, tada je potrebno to novo metnuti u nove mrehove (Lk 5, 37). Uvijek, međutim, budni na ono što predstavlja konstante ili nepromienljive elemente od prostora varijabilnosti. Novo je potrebno za osvježanje, a staro za učvršćenje.

J. K.

HOMILIJE — od Došašća do korizme »B«, izdavač »Izvori istine«, Korčula 1972, god. 4, br. 8.

Plodna izdavačka skupina. Zajednica koja želi pružiti pomoć svojoj braći na terenu, a i svim vjernicima. U svakom slučaju i pothvat je hvalevrijedan i izvedba korisna.

Razumljivo, razni pisci — razni stilovi. Ima tu onih koji naginju egzegetiranju, upoznavanju teksta, pri čemu kategorije ne postaju sposobne da rukovode ovom današnjom egzistencijom. Trebalo bi ih posuvremeniti ili podanašnjiti, jer nisu funkcionalne.

Razumljivo, ima i propovijedi pisanih živim i životnim stilom, s osvrtom na konkretnu današnjicu. One zrače življe i pokreću više nutrinom. Ne puštaju da slušač lako zaspi. Co-

vjek se u njima ogledava. Gleda, i donekle razumije i oko sebe.

Zapelo mi oko na neke tvrdnje iz Uvodne riječi. Stanko Lasić iznosi bolno stanje propovijedanja. Bez pretenzije da bi pružio rješenje. To je dobro. I tako je. Pisac se pozvao na ZBORNİK LITURGIJSKOG TEČAJA održana u Zagrebu 1963. Tko prati propovjedničku literaturu što se publicira van naše države neće se zasmirati uspoređujući je sa sadržajem toga Zbornika. A ipak? Kao da je prohujao i neostavio traga. A u njemu je problem propovijedanja obuhvaćen s raznih strana. I bilo bi potrebno jednostavno OBNOVITI GA! Možda bi »otkriće« i pomoglo.

Što negdje rekoh i pismeno izrazih ponavljam, naime: U sakramentu ispovijedi problem br. 1 je ispovjednik, a to se mora reći i u misteriju propovijedanja: Problem br. 1 je propovjednik. Zbog toga mnogo više pažnje posvetiti formiranju propovjednika i njegovu nastupu, nego esencijalističkoj analizi samog problema propovijedanja, jer tada rasprava neće biti sumorna, suha i slabokrvna.

Neka izdavač nastavi. Ali se ne smije nitko oglušiti na njegov poziv svima koji svoje »talente« čuvaju u ladicama: »Zašto nam ih ne pošaljete?« Imaju dobru volju, možda nemaju snage ili samopovjerenja.

J. K.

»IZVORI ISTINE«, HOMILIJE, u seriji br. 9, izdavaju Dominikanci, Korčula (50260).

Pozdravimo i ovaj svezak. U pet godina rada tiskano je 9 brojeva, i četiri knjige. Nema sumnje da se razne poteškoće čitaju i u samom izdanju, osobito one financijske prirode. Ali, te poteškoće povećavaju zasluge što se izdavanje takvih knjiga nastavlja.

Homilije nisu prosta egzegeza. Ni kult slova. Nastoje govoriti DANAS, za DANASNJE ljude. I kratke su. Jasne. Istini ne treba magle. Ona je jednostavna. Nameće se sama po sebi. Ako želimo da kroz tu riječ Bog intervenira, onda mora biti evanđeoska. Evanđeoska u punom smislu riječi. Sadržajem i smislom. U biti i u načinu.

Različiti su sastavljači. A ni čitaoci nisu isti. Neki će radije prihvatiti ovu, neki onu drugu. Možda u kojoj

ima malo »propovjedničkog« ili katedratskog duha, pa bi bila poželjna veća neposrednost. Ima po koja pretjerana tvrdnja, npr. ona na str. 34, gdje se govori da tko ne može moliti s drugim, ne treba nikako moliti jer tu nema Krista.

Istina je da tko izgubi vezu s Kristom izgubivši milost nema prava na nadživot, ne živi nadnaravnim životom, ali bila bi velika zabluda osuditi privatnu molitvu. I Krist je molio u samoći (Mt 14, 23), i poziva da se moli u samoći, zatvorenih vrata (Mt 6, 6). U enciklici MEDIATOR DEI Pija XII (1947) jasnim je riječima taj objektivizam negativno ocijenjen (br. 22—23 i dr.). S tim u vezi je i protestantsko odbacivanje privatnih Misa. Ako se, naime, radi o tome da se pokaže besplodnost stanja bez milosti, to je stanje »suhe smokve« bilo da netko moli sam, bilo da moli s drugim.

Vrijedno je istaknuti da se u ovom svesku nalaze i neka idejna pitanja o problemima katehiziranja, o Misi, a naročito treba pohvaliti što su izdavači nadodali 7 govora za vjenčanje, i 7 govora za sprovode.

Poželjno bi bilo da svi svećenici šalju svoje sastavke za koje smatraju da mogu drugima pomoći. To je uzajamno pomaganje faktor i znak bratstva. Samo malo dobre volje.

N. D.

Josip Kribl, BOŽJA PORUKA ČOVJEKU. Propovijedi kroz cijelu godinu, »B« ciklus, Zagreb 1972, 215 str. Vlastita naklada autora.

Pisati danas propovijedi vrlo je težak i nezahvalan posao. Zašto? Pisati primjere i pričiće spada u već pomalo zaboravljenu teološku literaturu tako popularnu na početku našeg stoljeća, a iznositi Evanđelje oslobođeno svakog religioznog klišeja i patetičkog zanosa današnjem čovjeku izloženom fluidu svakojakih i na vrlo zoran način serviranih informacija, posao je vrlo vještog teologa, psihologa i stručnjaka egzegetičara.

Autor je propovijedi održao u župnoj crkvi sv. Marka u Zagrebu, a objavio ih je s namjerom da se svećenici »posluže tekstom za meditaciju...«, a laici »za produbljivanje 'Božje poruke čovjeku' izražene u novim bogoslužnim čitanjima za nedjelje i svetkovine Gospodnje 'kroz go-